

s konečnou platností, a, byla-li pokladna (pojišťovna) ze svazu vyloučena jeho představenstvem, může tomuto vyloučení odporovati u rozhodčího soudu svazového. Neboť z těchto ustanovení nelze vyvozovati — jak za to má dovolatelka — že rozhodčí soud není povolán projednávat a rozhodovati spory, pokud povstaly z rozporů o trvání či zrušení svazového poměru, a že mu ani nepřísluší řešiti tyto otázky jako předurčující otázky pro posouzení jiných sporných nároků. Jeť na bile-dni, že zájem nemocenské pojišťovny na tom, by zůstala členem svazu a by svazový poměr nebyl zrušen proti její vůli, daleko převyšuje zájem svazu, aby ta která pojišťovna náležela k svazu. To plyne i z účelu svazu, jak byly vyjádřeny v § 3 stanov. Pro tento důležitý zájem nemocenské pojišťovny na nerušeném setrvání jejím ve svazu byly jí poskytnuty zvláštní záruky záležející v tom, že účelnost jednostranných úkonů představenstva svazu, jimiž jsou výpověď a vyloučení jednotlivých nemocenských pojišťoven, může k návrhu dotčené nemocenské pojišťovny býti přezkoumána vyšší stolicí. Těmito stížnostmi nebyla však vyloučena nebo zrušena příslušnost rozhodčího soudu k rozhodování o sporech, týkajících se zachování zákonných či statutárních předpokladů a účinnosti těch úkonů, a o právních následcích vadných a tedy neúčinných příslušných úkonů. V takových případech jde zřejmě o spory prýstící ze svazového poměru, jež náležejí podle § 25 stanov k příslušnosti rozhodčího soudu, a to mělo býti jen ještě zvláště zdůrazněno ustanovením posledního odstavce § 5 stanov.

Čís. 14951.

Otázku, zda nastaly předpoklady legitimace per subsequens matrimonium, jež nastává ipso iure sňatkem rodičů dítěte, řeší jediné soud, nikoliv však ve sporu o uznání nemanželského otcovství.

Legitimace per subsequens matrimonium brání žalobě o uznání nemanželského otcovství, dokud nebyla zvláštním sporem prohlášena za neplatnou, třebas matriční úřad dodatečně k příkazu dohlédacího úřadu provedl změnu zápisu v matrice v tom smyslu, že dítě jest nemanželské.

Matriční zápis nemá význam pravotvorný.

(Rozh. ze dne 13. února 1946, Rv I 1859/35.)

Nižší soudy vyhověly žalobě na uznání nemanželského otcovství, nejvyšší soud žalobu pro tentokráte zamítl.

Důvody:

Proti žalobě o zjištění nemanželského otcovství, jež byla podána dne 3. srpna 1934, bránil se žalovaný námitkou, že žalobkyně narozená z Antonie L. dne 3. listopadu 1924, byla sňatkem uzavřeným dne 23. února 1932 mezi Antonií L. a Janem S. legitimována, takže nejmenuje se

již L., nýbrž S. a jako taková nemá zmocnění k vedení sporu. Z uvedeného přednesu plyne, že žalovaný nastoupil protidůkaz čerpaný z § 164 obč. zák., totiž že nemůže býti otcem, když je tu plný důkaz o otcovství jiného. O téže námitce nabízel žalovaný důkaz spisy okresního soudu v J. Podle spisů těch oznámil farní úřad českobratrské církve evangelické v S. dopisem ze dne 10. března 1932 okresnímu soudu v J., že Jan S. se dne 22. února 1932 na farním úřadě českobratrské církve evangelické přihlásil za otce žalobkyně s vědomím a souhlasem její matky a že se tak stalo v přítomnosti dvou svědků tam uvedených a faráře a že Jan S. byl téhož dne s Antonií L. oddán. Avšak zemský president v P. nařídil výnosem ze dne 11. června 1934 č. 6464/2, tedy ještě před podáním žaloby, o niž jde, uvedenému farnímu úřadu, aby vzhledem k tomu, že zapsané dítě jest považováti za dítě »nemanželské« Antonie roz. L., rozloučené S., jelikož se nenarodilo za trvání manželství zde zapsaných jeho rodičů, ani ve lhůtě, pro niž zákon stanoví domněnku manželského zplození (§ 138 obč. zák.) a zda co otec dítěte zapsaný Jan S. není zpłoditelem dítěte toho, byl v matrice vymazán sloupec »manželské« a obsah sloupce »otec«, a aby byl současně vyplněn sloupec »nemanželské«. Nižší soudy usoudily, že jediné rozhodující jest, že podle opravené matriky je nezletilá žalobkyně dítětem nemanželským, takže je oprávněna k žalobě na tvrzeného nemanželského otce, jehož otcovství též vyřkly. Právem vytýká dovolatel v tom směru nesprávné právní posouzení věci. Legitimace dodatečným sňatkem podle § 161 obč. zák. předpokládá pozdější sňatek rodičů dítěte mimo manželství zrozeného, tedy sňatek matky dítěte s mužem, o němž podle § 163 obč. zák. platí domněnka, že dítě zplodil. Legitimace ta nastává pak mocí práva (ipso jure) sňatkem, jakmile podmínky občanského zákona (§ 161) jsou splněny, ne snad teprve zápisem v matrice narozených, jímž se legitimace pozdějším manželstvím nastává toliko potvrzuje. Legitimace tato není závislou na vůli rodičů a nastává proti jejich vůli i proti vůli dítěte mimo manželství zrozeného. Opomenutí zápisu — který má toliko účinek deklaratorní, nikoli však pravotvorný (konstitutivní) — do matriky narozených nemůže účinek legitimace ani zmařiti ani oddáliti (srov. také Dr. Klang I. str. 898, Ehrenzweig III. str. 193, Mayerhofer-Pace, Handbuch II. díl str. 1173, Krasnopolski, Familienrecht str. 232 a násl. a rozh. čís. 14498 Sb. n. s.). Otázku, zda jsou tu zákonné předpoklady legitimace per subsequens matrimonium, nelze však v tomto sporu o uznání nemanželského otcovství řešiti, ježto jde o určení osobního stavu dítěte, tedy o otázku statusovou, jež může býti řešena jen způsobem zákonem předepsaným s osobami k tomu oprávněnými (srov. rozh. čís. 13968 a 8202 Sb. n. s.). Zdůrazniti nutno, že otázku tu může řešiti jedině soud na základě materiálního práva, nehledě k nařízení, které vydal zemský úřad jako dohlédací úřad matriční v příčině matričního zápisu, jemuž v onom směru pravotvorný význam nepřísluší. Původní zápis matriční byl sice nahrazen k nařízení zemského úřadu jiným zápisem, jenž vyzněl v nemanželský původ dítěte, tím však nebylo odstraněno prohlášení manželů před farářem, které jest obsaženo v jeho dopisu ze dne 23. února 1934 a z něhož

podle stavu věci jde najevo, že legitimace per subsequens matrimonium se stala. Poněvadž legitimace nastalým sňatkem vylučuje domněnku, že otcem žalobkyně jest někdo jiný než Josef S., který ji legitimoval, ale vylučuje ji jen po tak dlouho, pokud by zvláštním sporem nebyla legitimace tato prohlášena za neplatnou z důvodu prokázané nepravdivosti svrchu zmíněného prohlášení Jana S. u farního úřadu, a zmíněný spor, který jest předurčujícím pro tento spor, nebyl dosud ani zahájen, jest legitimace žalobkyně Janem S. dosud právně účinnou a vylučuje domněnku, že žalovaný jest otcem dítěte. Bylo proto z toho důvodu dovolání vyhověti a žalobu zamítnouti pro tentokráte.

Čís. 14952.

Předpis § 76 j. n. nepřekáží ujednání stran v otázce místní příslušnosti soudu o žalobě o rozluhu manželství.

Žalovaný nenamítнув místní nepřislušnost, podrobil se dovolanému soudu.

(Rozh. ze dne 13. února 1936, Rv I 2084/35.)

Nižší soudy uznaly k žalobě manželky žalovaného na rozluhu manželství z viny žalovaného. Otázkou příslušnosti prvního soudu k projednání sporu se nezabývaly, ač první soud nebyl příslušný podle § 76 j. n., ani podle § 100 j. n. Námitka nepřislušnosti prvního soudu byla vznesena až v dovolání.

V otázce, o niž tu jde, uvedl nejvyšší soud, nevyhověv dovolání, v

důvodech:

Rozlukové řízení jest sice ovládáno zásadou vyšetřovací (rozh. čís. 4686, 11731 Sb. n. s.), jak vyplývá z ustanovení § 13 posl. odst. zák. ze dne 22. května 1919, čís. 320 Sb. z. a n. a § 10 nař. mín. sprav. ze dne 9. prosince 1897 čís. 283 ř. z., ale tato zásada vztahuje se, jak patrně z §§ 10 a 12 nař. čís. 283/97, pouze k rozlukovým důvodům, nikoliv i k otázce místní příslušnosti dovolaného, jinak věcně příslušného soudu. Námitka místní nepřislušnosti nebyla před nižšími stolicemi vznesena, nižší soudy o ní také nerozhodly a není tu proto výroku soudu druhé stolice, jenž by po rozumu § 528 odst. 1 c. ř. s. ve znění čl. I. bodu 5. zákona ze dne 11. prosince 1934 č. 251 Sb. z. a n. vůbec vylučoval, aby tato otázka před dovolacím soudem byla nadhozena. Sudiště podle § 76 j. n. jest ovšem označené jako výlučné, nebylo však stanoveno z veřejných ohledů a nepřekáží proto ujednání stran v otázce místní příslušnosti, pokud řízení bylo zahájeno k žalobě té které strany (prorogace jest na příklad vyloučena v řízení o neplatnosti manželství). Procesní soud nebyl sice v době podání žaloby místně příslušný, a to ani podle § 76 j. n., ani podle § 100 j. n. ve znění tenkrát platném; ale